

Данилик І. М., д.б.н., с.н.с. (Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів), **Володимирець В. О., к.б.н., доцент** (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ВИДИ РОСЛИН РЕГІОНАЛЬНОЇ ОХОРОНИ У ФЛОРИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Наведено таксономічний склад рослин, які підлягають регіональній охороні на території Рівненської області. Охоронний список включає 258 видів флори із 173 родин, 61 родину та 4 відділи. У спектрі родин найчисельніше представлені види таких родин, як *Asteraceae*, *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Fabaceae*, *Poaceae*, *Superaceae*, *Rosaceae*, *Apiaceae*, *Lamiaceae*.

У структурі життєвих форм помітну перевагу мають трав'яні полікарпіки. За фітоценотичною приуроченістю переважають види лісів і різних типів лучних угруповань, понад 60% часто зустрічаються в екотонах. За категоріями раритетності найбільше представлені дуже рідкісні (109 видів) та рідкісні (93 види) види. Із дуже рідкісних видів переважна більшість нині відома із 1–3 локалітетів, окремі з них наводяться за літературними джерелами. Найбільш рідкісними є *Gymnocarpium robertianum*, *Arum besserianum*, *Lemna gibba*, *Najas minor*, *Allium flavescens*, *Trisetum flavescens*, *Trifolium lupinaster*, *Aruncus vulgaris*, *Dianthus membranaceus*, *Cotoneaster melanocarpus*, *Syrenia cana*, *Luzula sylvatica*, *Gentianella lingulata*, *Symphytum microcalyx*, *Laser trilobum*, *Peucedanum carvifolia* та інші. Необхідно продовжувати подальші флористичні дослідження, здійснювати постійний моніторинг за станом оселищ та структурою популяцій найбільш раритетних видів рослин.

Ключові слова: раритетні види рослин; охоронні списки; категорії раритетності; таксономічний склад; фітоценотична приуроченість; Рівненська область.

Вступ. Природна флора Рівненської області представлена, орієнтовно, 1200 видами вищих судинних рослин. У її складі виявлено види різної ценотичної приуроченості та різних геоелементів. Це обумовлено як геологічною історією розвитку, так і різноманітністю природних умов території області, її географічним положенням. Рівненщина знаходиться у межах двох природних зон і шести фізико-географічних областей [1]. У її північній частині помітно присутні

бореальні види, флористичний склад південної частини сформований здебільшого за участю неморальних видів, а також включає чимало степових видів. Завдяки відносній близькості до Карпат і особливостям геологічної будови у флорі представленні й субмонтанні види. Переважаюча більшість видів флори Рівненщини належать до видів з широким тут розповсюдженням, проте доволі значна їхня частка є рідкісними та зникаючими видами регіону, які потребують охорони.

Аналіз наукових досліджень. Уперше список видів рослин, які підлягають охороні на території Рівненської області, був наведений у науково-популярному виданні Т.Л. Андрієнко, Г.М. Антонова, А.В. Єршов «Край лісів та імлістих боліт» (1988 р.) [2]. У цьому списку були вміщені види рослин із території Рівненщини, що включені до Червоної книги Української РСР (1980 р.) [3], Червоної книги СРСР (1984 р.) [4], Червоної книги МСОП, та види, що потребують регіональної охорони в межах області. Усі види із цього списку розподілені на 4 категорії раритетності: види, можливо втрачені (13 видів); дуже рідкісні зникаючі види (30 видів); рідкісні види (50 видів); малопоширені види (14 видів). Цей список не мав статусу юридичного документа, однак давав хоча б приблизне уявлення про раритетний компонент у флорі Рівненщини. Варто зазначити, що із видів, які були вказані як «можливо втрачені», нині достовірно підтверджене існування тут 5 таких видів.

У 2009 р. Рівненською обласною радою було прийняте рішення за № 1196 «Про затвердження Переліку регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області та Положення до нього». До цього переліку було включено 64 види вищих судинних рослин із 52 родів і 38 родин. Перелік видів був підготовлений і запропонований науковцями Інституту ботаніки НАН України – д.б.н. Т.Л. Андрієнко та к.б.н. О.І. Прядко [5].

Аналіз затвердженого переліку видів показав, що в ньому відсутні чимало видів флори, яким також доцільно забезпечити законодавчу охорону на території області. Ми звернули увагу на доцільність доповнення існуючого списку іншими видами рослин [6].

Методичні підходи. Звичайно, що відбір видів для регіональної охорони в методичному відношенні доволі проблематичний, пов'язаний із відсутністю загальноприйнятих критеріїв такого відбору саме для регіонального рівня. Насамперед, у список регіонально рідкісних видів варто включити ті, що знаходяться на території Рівненської області в межах ареалу або їхні локалітети, відірвані від ос-

новної його частини, а також види з малочисельними популяціями, існування яких піддається помітному ризику під впливом природних або антропічних факторів. Доцільним також є врахування оселищного підходу, який передбачає збереження видів флори, що приурочені до малопоширених на території області типів оселищ або екоотопів: виходів гірських порід, схилів пагорбів південної експозиції, заплавних піщаних наносів, карбонатних боліт того. Крім того, за останнє десятиріччя під час проведення флористичних досліджень на території багатьох об'єктів природно-заповідного фонду та поза їхніми межами, отримано нові дані про видовий склад рослин і їхню хорологію, а також про стан популяцій багатьох видів та їхні екологічні особливості. Саме цими обставинами керувалися автори під час підготовки оновленого списку видів флори, яким варто надати юридичного статусу охорони на території Рівненської області.

Оновлений Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області був затверджений рішенням сесії Рівненської обласної ради сьомого скликання від 07 грудня 2018 р. за № 1229 [7].

Назви видів із зазначеного переліку наведені із використанням баз *The Plant List* [8], *International Plant Names Index* [9], *Catalogue of Life* [10], *Открытого онлайн атласа-определителя растений и лишайников России и сопредельных стран «Плантариум»* [11] та з урахуванням нових уточнень. Система *Magnoliophyta* прийнята за прагматичною класифікацією С.Л. Мосякіна [12]. Роди в межах родин і види в межах родів розміщені в алфавітному порядку.

Види, що підлягають регіональній охороні, із врахуванням запропонованих раніше підходів [13], у межах усієї території Рівненської області розділені на 4 категорії раритетності: дуже рідкісні, рідкісні, малопоширені, потенційно вразливі.

Результати досліджень. Оновлений Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області включає 258 видів вищих судинних рослин, які об'єднуються у 173 роди, 61 родину та 4 відділи:

PSILOTOPHYTA Heintze – ПСИЛОТОПОДІБНІ
OPHIOGLOSSACEAE Martynov s.l. – ВУЖАЧКОВІ

1. *Ophioglossum vulgatum* L. – вужачка звичайна: [д.р.]

EQUISETOPHYTA D.H. Scott – ХВОЩЕПОДІБНІ
EQUISETACEAE Michx. ex DC. – ХВОЩОВІ

2. *Equisetum telmateia* Ehrh. – хвощ великий: [д.р.]

3. *Equisetum variegatum* Schleich. ex F. Weber et D. Mohr – хвощ рябий:
[д.р.]

**POLYPODIOPHYTA Cronquist, Takht. et Zimmerm. – ПАПОРОТЕПОДІБНІ
CYSTOPTERIDACEAE Schmakov – ПУХИРНИКОВІ**

4. *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman – голокучник дубовий: [р.к.]
5. *Gymnocarpium robertianum* (Hoffm.) Newman – голокучник Робертів:
[д.р.]

ASPLENIACEAE Newman – АСПЛЕНІЄВІ

6. *Asplenium ruta-muraria* L. – аспленій муровий: [д.р.]
7. *Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm. – аспленій північний: [д.р.]
8. *Asplenium trichomanes* L. – аспленій волосоподібний: [п.в]

THELYPTERIDACEAE Pichi Sermolli – ТЕЛІПТЕРИСОВІ

9. *Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt – фегоптерис з'єднуючий: [д.р.]

ONOCLEACEAE Pichi Sermolli – ОНОКЛЕЄВІ

10. *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod. – страусове перо звичайне: [м.п.]

DRIOPTERIDACEAE Herter – ЩИТНИКОВІ

11. *Dryopteris cristata* (L.) A. Gray – щитник гребенястий: [р.к.]
12. *Dryopteris dilatata* (Hoffm.) A. Gray – щитник розставлений: [п.в]
13. *Polystichum aculeatum* (L.) Roth – багаторядник шипуватий: [р.к.]

POLYPODIACEAE J. Presl – БАГАТОНІЖКОВІ

14. *Polypodium vulgare* L. – багатоніжка звичайна: [п.в]

MAGNOLIOPHYTA Cronquist, Takht. et Zimm. – ПОКРИТОНАСІННІ

NYMPHAEACEAE Salisb. – ЛАТАТТЄВІ

15. *Nymphaea alba* L. – латаття біле: [р.к.]
16. *Nymphaea candida* C. Presl – латаття сніжно-біле: [п.в]

ARACEAE Juss. – КЛИЩИНЦЕВІ

17. *Arum besserianum* Schott – кліщинець Бессера: [д.р.]
18. *Lemna gibba* L. – ряска горбата: [д.р.]
19. *Wolffia arrhiza* (L.) Horkel ex Wimm. – вольфія безкоренева: [д.р.]

ALISMATACEAE Vent. – ЧАСТУХОВІ

20. *Alisma lanceolatum* With. – ичастуха ланцетна: [р.к.]

HYDROCHARITACEAE Juss. – ЖАБУРНИКОВІ

21. *Najas minor* All. – різуха мала: [д.р.]

POTAMOGETONACEAE Bercht. et J. Presl – РДЕСНИКОВІ

22. *Potamogeton alpinus* Balbis – рдесник альпійський: [д.р.]
23. *Potamogeton friesii* Rupr. – рдесник Фріса: [р.к.]
24. *Potamogeton obtusifolius* Mertens et W.D.J. Koch. – рдесник туполистий: [р.к.]
25. *Potamogeton praelongus* Wulf. – рдесник довгий: [д.р.]
26. *Potamogeton rutilus* Wolfg. ex Schult. et J.H. Schult. – рдесник червонуватий: [д.р.]

LILIACEAE Juss. – ЛІЛІЙНІ

27. *Gagea pratensis* (Pers.) Dumort. – зірочки лучні: [р.к.]

ORCHIDACEAE Juss. – ЗОЗУЛИНЦЕВИ

28. *Dactylorhiza ochroleuca* (Wüstnei ex Boll) Holub – пальчатокорінник (зозульки) блідо-жовтий: [д.р.]
29. *Epipactis leptochila* (Godfery) Godfery – коручка гостролопатева: [п.в]

IRIDACEAE Juss. – ПІВНИКОВІ

30. *Iris hungarica* Waldst. et Kit. – півники угорські: [м.п.]

ALLIACEAE Borkh. – ЦИБУЛЕВИ

31. *Allium angulosum* L. – цибуля гранчаста: [р.к.]
32. *Allium flavescens* Besser – цибуля жовтіюча: [д.р.]
33. *Allium montanum* F.W. Schmidt (*A. lusitanicum* Lam.) – цибуля гірська: [м.п.]
34. *Allium podolicum* Blocki ex Racib. et Szafer – цибуля подільська: [д.р.]
35. *Allium scorodoprasum* L. – цибуля часникова: [м.п.]
36. *Allium sphaerocephalon* L. – цибуля круглоголова: [р.к.]

HYACINTHACEAE Batsch ex Borkh. – ГІАЦИНТОВІ

37. *Scilla bifolia* L. – проліска дволиста: [д.р.]

SPARGANIACEAE Hanin – ІЖАЧОГОЛІВКОВІ

38. *Sparganium natans* L. – іжача голівка плаваюча: [р.к.]

JUNCACEAE Juss. – СИТНИКОВІ

39. *Juncus atratus* Krocker – ситник темноцвітий: [д.р.]
40. *Juncus capitatus* Weigel – ситник головчастий: [д.р.]
41. *Juncus filiformis* L. – ситник ниткоподібний: [д.р.]
42. *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin – ожика лісова: [д.р.]

CYPERACEAE Juss. – ОСОКОВІ

43. *Carex flacca* Schreb. – осока повисла: [р.к.]
44. *Carex hartmanii* Cajand. – осока Гартмана: [д.р.]
45. *Carex humilis* Leysser – осока низька: [м.п.]
46. *Carex limosa* L. – осока багнова: [п.в]
47. *Carex michelii* Host – осока Мікелі: [р.к.]
48. *Carex montana* L. – осока гірська: [д.р.]
49. *Carex paniculata* L. – осока волотиста: [р.к.]
50. *Eriophorum gracile* W.D.J. Koch – пухівка струнка: [р.к.]
51. *Pycreus flavescens* (L.) P. Beauv. ex Rchb. – ситовник жовтуватий: [д.р.]

52. *Rhynchospora alba* (L.) Vahl – ринхоспора біла: [м.п.]
53. *Scirpoides holoschoenus* (L.) Soják – комишівник звичайний: [д.р.]
54. *Scirpus radicans* Schkuhr – комиш укорінливий: [д.р.]

POACEAE Barnhart – ТОНКОНОГОВІ

55. *Avenella flexuosa* (L.) Drejer – вівсюк звивистий: [д.р.]

56. *Beckmannia eruciformis* (L.) Host – бекманія звичайна: [д.р.]
57. *Bothriochloa ischaemum* (L.) Keng – бородач звичайний: [м.п.]
58. *Elymus caninus* (L.) L. – пирійник собачий: [п.в]
59. *Festuca makutrensis* Zapal. – костриця макітринська: [р.к.]
60. *Festuca polesica* Zapal. (*F. beckeri* (Hack.) Trautv.) – костриця поліська (К. Бекера): [р.к.]
61. *Helictotrichon pubescens* (Huds.) Pilg. – вівсюнець пухнатий: [д.р.]
62. *Hierochloe australis* (Schrad.) Roem. et Schult. – чаполоч південна: [д.р.]
63. *Hierochloe odorata* (L.) P. Beauv. – чаполоч пахуча: [д.р.]
64. *Koeleria grandis* Besser ex Gorski (*K. pyramidata* (Lam.) P. Beauv.) – кипець великий (к. пірамідний): [р.к.]
65. *Melica transsilvanica* Schur – перлівка трансільванська: [д.р.]
66. *Phleum phleoides* (L.) H. Karst. – тимофіївка степова: [п.в]
67. *Trisetum flavescens* (L.) P. Beauv. – трищетинник жовтуватий: [д.р.]
- CERATOPHYLLACEAE Gray – КУШИРОВІ**
68. *Ceratophyllum submersum* L. – кушир підводний: [д.р.]
- RANUNCULACEAE Juss. – ЖОВТЕЦЕВІ**
69. *Aconitum lasiostomum* Rchb. ex Besser – аконіт шерстистовустий: [д.р.]
70. *Adonis aestivalis* L. – горіцвіт літній: [д.р.]
71. *Anemone sylvestris* L. – вітеринка (анемона) лісова: [п.в]
72. *Aquilegia vulgaris* L. – орлики звичайні: [р.к.]
73. *Batrachium aquatile* (L.) Dumort. – водяний жовтець водний: [р.к.]
74. *Batrachium circinatum* (Sibth.) Spach – водяний жовтець завитий: [п.в]
75. *Batrachium trichophyllum* (Chaix) Van den Bosch – водяний жовтець волосистолистий: [р.к.]
76. *Cimicifuga europaea* Schipcz. – клопогін європейський: [р.к.]
77. *Clematis recta* L. – ломиніс прямий: [п.в]
78. *Isopyrum thalictroides* L. – рівноплідник рутвицелистий: [п.в]
79. *Ranunculus bulbosus* L. – жовтець бульбистий: [д.р.]
80. *Ranunculus reptans* L. – жовтець сланкий: [д.р.]
81. *Ranunculus zapalowiczii* Pacz. – жовтець Запаловича: [д.р.]
82. *Thalictrum aquilegifolium* L. – рутвиця орликолиста: [р.к.]
83. *Trollius europaeus* L. – купальниця європейська: [д.р.]
- GROSSULARIACEAE DC. – АГРУСОВІ**
84. *Grossularia reclinata* (L.) Mill. – агрус відхилений: [п.в]
85. *Ribes lucidum* Kit. (*R. alpinum* L.) – смородина блискуча (с. альпійська): [д.р.]

CRASSULACEAE J. St. – Ніл. – ТОВСТЯНКОВІ

86. *Sedum sexangulare* L. – очиток шестирядний: [п.в]
87. *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C.B. Lehm. – молодило руське: [р.к.]

FABACEAE Lindl. – БОБОВИ

88. *Astragalus cicer* L. – астрагал нутовий: [р.к.]
89. *Astragalus onobrychis* L. – астрагал еспарцетний: [р.к.]
90. *Chamaecytisus austriacus* (L.) Link – зіновать австрійська: [д.р.]
91. *Chamaecytisus ratisbonensis* (Schaeff.) Rothm. – зіновать регенсбурська: [р.к.]
92. *Galega officinalis* L. – козлятник лікарський: [д.р.]
93. *Genista germanica* L. – дрік германський: [р.к.]
94. *Lathyrus niger* (L.) Bernh. – чина чорна: [м.п.]
95. *Lathyrus pannonicus* (Jacq.) Garcke – чина паннонська: [д.р.]
96. *Onobrychis arenaria* (Kit.) DC. – еспарцет піщаний: [м.п.]
97. *Trifolium alpestre* L. – конюшина альпійська: [п.в]
98. *Trifolium lupinaster* L. – конюшина люпинова: [д.р.]
99. *Trifolium montanum* L. – конюшина гірська: [п.в]
100. *Vicia grandiflora* Scop. – горошок великоквітковий: [д.р.]
101. *Vicia pisiformis* L. – горошок горохоподібний: [д.р.]

POLYGALACEAE Hoffmanns. et Link – КИТЯТКОВИ

102. *Polygala amarella* Crantz – китятки гіркуваті: [р.к.]
103. *Polygala decipiens* Besser – китятки мінливі: [д.р.]

ROSACEAE Juss. – РОЗОВИ

104. *Aruncus vulgaris* (Maxim.) Raf. ex Pojark. – таволжник звичайний: [д.р.]
105. *Cerasus fruticosa* (Pall.) Woronow – вишня степова (кущова): [д.р.]
106. *Cotoneaster niger* (Thunb.) Fr. – кизильник чорноплідний: [д.р.]
107. *Geum aleppicum* Jacq. – гравілат алепський: [р.к.]
108. *Potentilla alba* L. – перстач білий: [м.п.]
109. *Potentilla heptaphylla* L. – перстач семилисточковий: [р.к.]
110. *Potentilla obscura* Rchb. – перстач темний: [р.к.]
111. *Potentilla sulphurea* Lam. (*P. recta* L.) – перстач сірчаний (п. прямий): [р.к.]
112. *Rosa mediata* Dubovik – шипшина середня: [д.р.]
113. *Rosa villosa* L. – шипшина волохата: [д.р.]
114. *Rubus hirtus* Waldst. et Kit. – ожина шорстка: [м.п.]
115. *Spiraea media* Schmidt – таволга середня: [д.р.]

FAGACEAE Dumort. – БУКОВИ

116. *Quercus petraea* (Matt.) Liebl. – дуб скельний: [м.п.]

BETULACEAE Gray – БЕРЕЗОВИ

117. *Alnus incana* (L.) Moench – вільха сіра: [р.к.]

SALICACEAE Mirb. – ВЕРБОВИ

118. *Salix myrsinifolia* Salisb. – верба мирзинолиста (чорніюча): [п.в]

VIOLACEAE Batsch – ФІАЛКОВІ

119. *Viola persicifolia* Schreb. – фіалка персиколиста: [д.р.]

120. *Viola rupestris* F.W. Schmidt – фіалка гола: [р.к.]

121. *Viola ruppii* All. (*V. nemoralis* Kütz.) – фіалка Руппа (ф. дібровна): [р.к.]

HYPERICACEAE Juss. – ЗВІРОБІЙНІ

122. *Hypericum elegans* Stephan ex Willd. – звіробій стрункий: [д.р.]

123. *Hypericum hirsutum* L. – звіробій шорсткий: [д.р.]

124. *Hypericum humifusum* L. – звіробій сланкий: [р.к.]

125. *Hypericum montanum* L. – звіробій гірський: [р.к.]

126. *Hypericum tetrapterum* Fr. – звіробій чотирикрилий: [п.в]

EUPHORBACEAE Juss. – МОЛОЧАЙНІ

127. *Euphorbia angulata* Jacq. – молочай ребристий: [д.р.]

128. *Euphorbia palustris* L. – молочай болотний: [р.к.]

LINACEAE DC. ex Perleb – ЛЬОНОВІ

129. *Linum flavum* L. (*Xantholinum flavum* (L.) Rchb.) – льон жовтий (жовтольон жовтий): [м.п.]

130. *Linum perenne* L. (*Adenolinum perenne* (L.) Rchb.) – льон багаторічний (аденольон багаторічний): [д.р.]

GERANIACEAE Juss. – ГЕРАНІЄВІ

131. *Geranium phaeum* L. – герань темна: [м.п.]

132. *Geranium sanguineum* L. – герань криваво-червона: [п.в]

133. *Geranium sylvaticum* L. – герань лісова: [р.к.]

ONAGRACEAE Juss. – ОНАГРОВІ

134. *Circaea alpina* L. – цирцея альпійська: [р.к.]

MALVACEAE Juss. – МАЛЬВОВІ

135. *Malva excisa* Rchb. (*M. alcea* L.) – калачики вирізані (к. рожеві): [п.в]

THYMELAEACEAE Juss. – ТИМЕЛЕЄВІ

136. *Daphne mezereum* L. – вовче лико звичайне: [р.к.]

CISTACEAE Juss. – ЧИСТОВІ

137. *Helianthemum chamaecistus* Mill. – сонцецвіт звичайний: [р.к.]

138. *Helianthemum nummularium* (L.) Mill. – сонцецвіт монетолистий: [п.в]

BRASSICACEAE Burnett – КАПУСТЯНІ

139. *Alyssum alexandrae* Iljinskaja (*A. iljinskae* V.I. Dorof.) – бурачок Олександрі (б. Ільїнської): [д.р.]

140. *Cardamine amara* L. – жеруха гірка: [р.к.]

141. *Dentaria bulbifera* L. – зубниця бульбиста: [п.в]

142. *Dentaria glandulosa* Waldst. et Kit. – зубниця залозиста: [р.к.]

143. *Draba nemorosa* L. – крупка дібровна: [р.к.]

144. *Nasturtium officinale* W.T. Aiton – настурція лікарська: [р.к.]

145. *Syrenia cana* (Piller et Mitterp.) Neilr. – сиренія (терасниця) сива: [д.р.]

146. *Teesdalia nudicaulis* (L.) W.T. Aiton – талабанниця (тисдалія) голо-
стебла: [п.в]

SANTALACEAE R. Br. – САНТАЛОВІ

147. *Thesium ebracteatum* Hayne – льонолісник безприквітковий:
[д.р.]

DROSERACEAE Salisb. – РОСИЧКОВІ

148. *Drosera rotundifolia* L. – росичка круглолиста: [п.в]

CARYOPHYLLACEAE Juss. – ГВОЗДИЧНІ

149. *Cerastium glomeratum* Thuill. – роговик скупчений: [р.к.]

150. *Dianthus armeria* L. – гвоздика армерійоподібна: [р.к.]

151. *Dianthus campestris* M. Bieb. – гвоздика польова: [д.р.]

152. *Dianthus carthusianorum* L. – гвоздика картузіанська: [д.р.]

153. *Dianthus collinus* Waldst. et Kit. – гвоздика горбова: [р.к.]

154. *Dianthus eugeniae* Kleopow – гвоздика Івги: [д.р.]

155. *Dianthus glabriusculus* (Kit.) Borbás. – гвоздика голувата: [р.к.]

156. *Dianthus membranaceus* Borbás. – гвоздика перетинчаста: [д.р.]

157. *Dianthus pineticola* Kleopow – гвоздика борова: [р.к.]

158. *Dianthus polonicus* Zapał. – гвоздика польська: [д.р.]

159. *Dianthus pseudosquarrosus* (Novák) Klokov – гвоздика несправж-
ньовідстовбурчена: [р.к.]

160. *Dianthus stenocalyx* (Trautv.) Juz. – гвоздика стиснуточашечна:
[р.к.]

161. *Eremogone saxatilis* (L.) Ikonn. – ерегомоне скельна: [д.р.]

162. *Gypsophila fastigiata* L. – лещиця рівновершинна: [п.в]

163. *Gypsophila paniculata* L. – лещиця волотиста: [р.к.]

164. *Holosteum umbellatum* L. – костянець зонтичний: [д.р.]

165. *Melandrium dioicum* (L.) Coss. et Germ. – куколиця дводомна: [д.р.]

166. *Silene chlorantha* (Willd.) Ehrh. – смілка зеленоцвіта: [д.р.]

167. *Silene tatarica* (L.) Pers. – смілка татарська: [р.к.]

168. *Spergula morisonii* Voreau – шпергель Морісона: [п.в]

169. *Stellaria crassifolia* Ehrh. – зірочник товстолистий: [д.р.]

POLEMONIACEAE Juss. – СИНЮХОВІ

170. *Polemonium caeruleum* L. – синюха голуба: [р.к.]

PRIMULACEAE Batsch ex Borkh. – ПЕРВОЦВІТІ

171. *Centunculus minimus* L. – недорісток найменший: [д.р.]

172. *Primula elatior* (L.) Hill – первоцвіт високий: [д.р.]

ERICACEAE Juss. – ВЕРЕСОВІ

173. *Andromeda polifolia* L. – андромеда багатоліста: [п.в]

174. *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. – мучниця звичайна: [р.к.]

175. *Chimaphila umbellata* (L.) W. Bart. – зимолюбка зонтична: [р.к.]

176. *Moneses uniflora* (L.) Gray – одноквітка звичайна: [р.к.]

177. *Rhododendron luteum* Sweet – рододендрон жовтий: [п.в]
RUBIACEAE Juss. – МАРЕНОВІ
178. *Galium intermedium* Schult. – підмаренник посередній: [д.р.]
GENTIANACEAE Juss. – ТИРЛИЧЕВІ
179. *Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce – золототисячник гарний: [р.к.]
180. *Gentiana cruciata* L. – тирлич хрещатий: [м.п.]
181. *Gentiana pneumonanthe* L. (*Dasystephana pneumonanthe* (L.) Soják)
– тирлич звичайний (сокільниця звичайна): [р.к.]
182. *Gentianella amarella* (L.) Börner – тирличничок осінній: [д.р.]
183. *Gentianella lingulata* (C. Agardh) N.M.Pritch. (*G. amarella* ssp.
lingulata (C. Agardh) Holub) – тирличничок язичковий (т. осінній
п/в язичковий): [д.р.]
BORAGINACEAE Juss. – ОГІРОЧНИКОВІ
184. *Cerinthe minor* L. – воцанка мала: [д.р.]
185. *Hackelia deflexa* (Wahlenb.) Opiz – гакелія пониклоплода: [д.р.]
186. *Pulmonaria angustifolia* L. – медунка вузьколиста: [р.к.]
187. *Pulmonaria mollis* Wulfen ex Hornem. – медунка м'яка: [д.р.]
188. *Myosotis lithuanica* (Schmalh.) Bess. ex Dobrocz. – незабудка ли-
товська: [р.к.]
189. *Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank – омфалодес завитий:
[д.р.]
190. *Symphytum microcalyx* Opiz – живокіст дрібночашечковий: [д.р.]
PLANTAGINACEAE Juss. – ПОДОРОЖНИКОВІ
191. *Digitalis grandiflora* P. Mill. – наперстянка великоквіткова: [п.в]
192. *Hippuris vulgaris* L. – водяна сосонка звичайна: [м.п.]
193. *Veronica beccabunga* L. – вероніка струмкова: [р.к.]
194. *Veronica prostrata* L. – вероніка простерта: [п.в]
195. *Veronica spuria* L. – вероніка несправжня: [р.к.]
196. *Veronica teucrium* L. – вероніка широколиста: [р.к.]
SCROPHULARIACEAE Juss. – РАННИКОВІ
197. *Limosella aquatica* L. – мулянка водяна: [р.к.]
AMIACEAE Martinov – ГЛУХОКРОПИВОВІ
198. *Melittis sarmatica* Klokov – кадило сарматське: [р.к.]
199. *Nepeta pannonica* L. – котяча м'ята паннонська: [д.р.]
200. *Phlomis tuberosa* L. (*Phlomoides tuberosa* (L.) Moench) – залізняка
бульбистий (залізничок бульбистий): [р.к.]
201. *Prunella grandiflora* (L.) Scholler – суховершки великоквіткові: [п.в]
202. *Salvia nutans* L. – шавлія поникла: [р.к.]
203. Scutellaria altissima L. – шоломниця висока: [д.р.]
204. *Stachys germanica* L. – чистець германський: [р.к.]
205. *Teucrium montanum* L. – самосил гірський: [д.р.]

206. *Teucrium scordium* L. – самосил часниковоподібний: [д.р.]

207. *Thymus marschallianus* Willd. – чебрець Маршаллів: [п.в]

CAMPANULACEAE Juss. – ДЗВОНИКОВІ

208. *Campanula bononiensis* L. – дзвоники болонські: [р.к.]

209. *Campanula cervicaria* L. – дзвоники оленячі: [р.к.]

210. *Campanula latifolia* L. – дзвоники широколисті: [д.р.]

211. *Campanula persicifolia* L. – дзвоники персиколисті: [п.в]

212. *Phyteuma orbiculare* L. – фітеума куляста: [д.р.]

213. *Phyteuma spicatum* L. – фітеума колосиста: [д.р.]

ASTERACEAE Bercht. et J. Presl – АЙСТРОВІ

214. *Achillea setacea* Waldst. et Kit. – деревій щетинистий: [д.р.]

215. *Achyrophorus maculatus* (L.) Scop. (*Trommsdorffia maculata* (L.)
Bernh.) – ахірофорус плямистий (поросинка плямиста): [д.р.]

216. *Antennaria dioica* (L.) Gaertn. – котячі лапки дводомні: [д.р.]

217. *Anthemis subtinctoria* Dobrocz. (*Cota tinctoria* (L.) J. Gay) – роман
напівфарбувальний (кота фарбувальна): [п.в]

218. *Arctium nemorosum* Lej. – лопух дібровний: [д.р.]

219. *Aster amellus* L. – айстра степова: [м.п.]

220. *Carlina vulgaris* L. – відкасник звичайний: [р.к.]

221. *Centaurea marschalliana* Spreng. (*Psephellus marschallianus* (Spreng.)
K. Koch) – волошка Маршалла (псефелюс Маршаллів): [д.р.]

222. *Centaurea phrygia* L. – волошка фрігійська: [р.к.]

223. *Centaurea stricta* Waldst. et Kit. – волошка стиснута: [д.р.]

224. *Centaurea sumensis* Kalen. (*Psephellus sumensis* (Kalen.) Greuter) –
волошка сумська (псефелюс сумський): [д.р.]

225. *Cirsium pannonicum* (L.f.) Link – осот паннонський: [р.к.]

226. *Crepis paludosa* (L.) Moench. – скереда болотна: [р.к.]

227. *Galatella linosyris* (L.) Rchb. f. – солонечник льонолистий: [д.р.]

228. *Gnaphalium luteoalbum* L. (*Laphangium luteoalbum* (L.) Tzvelev) –
сухоцвіт білий (цминниця біла): [р.к.]

229. *Inula aspera* Poir. – оман шорсткий: [д.р.]

230. *Inula ensifolia* L. – оман мечолистий: [п.в]

231. *Inula helenium* L. – оман високий: [п.в]

232. *Inula hirta* L. – оман шершавий: [р.к.]

233. *Inula salicina* L. – оман верболистий: [р.к.]

234. *Jurinea calcarea* Klokov – юридея вапнякова: [р.к.]

235. *Jurinea pseudocyanoides* Klokov – юридея несправжньоволошкава: [р.к.]

236. *Petasites albus* (L.) Gaertn. – кремена біла: [д.р.]

237. *Pilosella aurantiaca* (L.) F.W. Schultz et Sch. Bip. – волохатик оран-
жево-червоний: [д.р.]

238. *Pyrethrum corymbosum* (L.) Scop. – маруна щиткова: [р.к.]

239. *Scorzonera humilis* L. – скорзонера низька: [р.к.]
240. *Scorzonera purpurea* L. (*Podospermum purpureum* (L.) W.D.J. Koch et Ziz) – скорзонера пурпурова (подосперм пурпуровий): [р.к.]
241. *Serratula tinctoria* L. – серпій фарбувальний: [р.к.]
242. *Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg. – крем'яник гарний: [д.р.]
CAPRIFOLIACEAE Juss. – ЖИМОЛОСТЕВІ
243. *Lonicera xylosteum* L. – жимолость пухната: [р.к.]
DIPSACACEAE Juss. – ЧЕРСАКОВІ
244. *Knautia dipsacifolia* Kreutzer – свербіжниця черсаколиста: [д.р.]
VALERIANACEAE Batsch – ВАЛЕРІАНОВІ
245. *Valeriana simplicifolia* (Rchb.) Kabath – валеріана цілолиста: [р.к.]
ARALIACEAE Juss. – АРАЛІЄВІ
246. *Hedera helix* L. – плющ звичайний: [м.п.]
APIACEAE Lindl. – СЕЛЕРОВІ
247. *Angelica palustris* (Besser) Hoffm. (*Ostericum palustre* (Besser) Besser) – дудник болотний (маточник болотний): [д.р.]
248. *Astrantia major* L. – астранція велика: [р.к.]
249. *Bupleurum falcatum* L. – ласкавець серпоподібний: [п.в.]
250. *Cervaria rivinii* Gaertn. (*Peucedanum cervaria* (L.) Cusson ex Lapeyr.) – оленяча смовдь Рівніусова (смовдь оленяча): [п.в.]
251. *Laser trilobum* (L.) Borkh. – лазурник трилопатевий: [д.р.]
252. *Laserpitium latifolium* L. – стародуб широколистий: [д.р.]
253. *Laserpitium prutenicum* L. – стародуб пруський: [р.к.]
254. *Peucedanum carvifolia* Vill. – смовдь кминолиста: [д.р.]
255. *Pimpinella dissecta* Retz. – бедринець розрізний: [д.р.]
256. *Seseli libanotis* (L.) W.D.J. Koch. – жабриця порізникова: [р.к.]
257. *Trinia kitaibelii* M. Bieb. – трінія Китайбея: [д.р.]
258. *Xanthoselinum alsaticum* (L.) Schur (*Peucedanum alsaticum* L.) – золота смовдь ельзаська (смовдь ельзаська): [р.к.]

Категорії раритетності видів: [д.р.] – дуже рідкісний; [р.к.] – рідкісний; [м.п.] – мало поширений; [п.в.] – потенційно вразливий.

Таким чином частка видів, які потребують охорони на регіональному рівні, становить понад 21% усього видового складу природної флори Рівненської області. Із врахуванням видів флори, що включені до третього видання Червоної книги України (2009 р.), яких на території області відомо 85 видів [14], ця частка становить понад 28%, що свідчить про значну представленість раритетного фітокомпоненту на території Рівненщини.

У наведеному переліку вищі спорові рослини представлено 14 видами із 9 родів, 7 родин і 3 відділів. Основу переліку закономірно складають покритонасінні, що об'єднують 244 види із 164 родів,

54 родин і трьох класів, із яких *Magnoliopsida* включає 2 види, *Liliopsida* – 51 вид, *Rosopsida* – 191 вид. У спектрі родин найчисельніше представлені види таких родин, як айстрові */Asteraceae/* (29 видів), гвоздичні */Caryophyllaceae/* (21 вид), жовтецеві */Ranunculaceae/* (15 видів), бобові */Fabaceae/* (14 видів), тонконогові */Poaceae/* (13 видів), осокові */Cyperaceae/* (12 видів), розові */Rosaceae/* (12 видів), селерові */Apiaceae/* (12 видів), глухокропикові */Lamiaceae/* (10 видів). Із найчисельніших родів у цьому переліку представлені: гвоздика */Dianthus/* (11 видів), осока */Carex/* (7 видів), цибуля */Allium/* (6 видів), Оман */Inula/*, звіробій */Hypericum/*, рдесник */Potamogeton/* (по 5 видів).

У спектрі життєвих форм абсолютно переважають трав'яні полікарпіки, частка яких сягає майже 82%, незначною є частка деревних форм (9%), також представлено 23 види трав'яних монокарпиків.

За фітоценотичною приуроченістю серед наведених видів помітно переважають види лучного флороценокомплексу, із яких 18 видів є компонентами сирих і заболочених лук, 38 видів – середньозволожених лук, 46 видів – сухих і остепнених лук. Лісовий флороценокомплекс (різні типи лісів, лісові галявини, узлісся, рідколісся) представлений 77 видами регіональної охорони. 23 види приурочені до боліт, серед яких особливим флористичним багатством виділяються карбонатні осоково-гіпнові болота. На виходах крейдяних і кристалічних порід трапляється 21 представник раритетної флори. У складі псамофітного флороценокомплексу виявлено 19 видів регіональної охорони. 16 видів входять до складу водних і прибережноводних угруповань. Варто зазначити, що майже дві третини із наведеного переліку видів віддає перевагу екотонам, які формуються на межі різних типів фітоценозів.

За категоріями раритетності переважають дуже рідкісні види, частка яких складає майже 42,3% (109 видів), дещо менше представлені рідкісні види – 93 види або 36%, 38 видами (14,7%) представлені потенційно вразливі види, малопоширеними виявились 18 видів або майже 7%.

Із дуже рідкісних видів переважна більшість на сьогодні відома із 1–3 локалітетів, окремі з них наводяться за літературними джерелами. Зокрема, найбільш рідкісними, як свідчать матеріали досліджень, є *Ophioglossum vulgatum*, *Gymnocarpium robertianum*, *Arum besserianum*, *Lemna gibba*, *Wolffia arrhiza*, *Najas minor*, *Allium flavescens*, *Beckmannia eruciformis*, *Trisetum flavescens*, *Trifolium lupinaster*, *Aruncus vulgaris*, *Hypericum elegans*, *Thesium ebracteatum*, *Dianthus membranaceus*, *Centaurea sumensis*, *Cotoneaster melanocarpus*,

Syrenia cana, *Luzula sylvatica*, *Gentianella lingulata*, *Symphytum microcalyx*, *Laser trilobum*, *Peucedanum carvifolia* та ряд інших.

Висновки. Таким чином, на території Рівненської області підлягає регіональній охороні більше п'ятої частини видового складу судинних рослин її природної флори. Враховуючи недостатню вивченість флори області, з метою отримання більш точної та повної інформації, необхідно продовжувати подальші флористичні дослідження і здійснювати екологічний моніторинг за станом пріоритетних оселищ та структурою популяцій найбільш раритетних видів рослин.

1. Фізико-географічне районування / Маринич О. М. та ін. *Національний атлас України*. Київ : ДНВП «Картографія», 2008. С. 228–229. 2. Андрієнко Т. Л., Антонова Г. М., Єршов А. В. *Край лісів та імливих боліт*. Львів, 1988. 86 с. 3. Червона книга Української РСР / під ред. К. М. Ситника. Київ : Наук. думка, 1980. 504 с. 4. Красная книга СССР. Редкие и находящиеся под угрозой исчезновения виды животных и растений / отв. ред. А. М. Бородин. Москва : Лесная промышленность, 1984. Т. 2. 480 с. 5. Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України : довідкове видання / укладачі: Т. Л. Андрієнко, М. М. Перегрим. Київ : Альтерпрес, 2012. 148 с. 6. Володимирець В. О., Савчук Р. М. Про список видів флори, що підлягають регіональній охороні на території Рівненської області. *Природно-ресурсний комплекс Західного Полісся: історія, стан, перспективи розвитку. Екологічні проблеми та природно-ресурсний потенціал Західного Полісся*. Березне, 2010. Ч. 1. С. 9–10. 7. Про затвердження Переліку регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області та Положення до нього. Рішення Рівненської обласної ради від 07 грудня 2018 р., № 1229. URL: http://oblrada.rv.ua/documents/rishennya/7_sklikannya.php?SECTION_ID=171&ELEMENT_ID=17752 (дата звернення: 20.05.2020). 8. The Plant List. URL: <http://www.theplantlist.org/>. 9. International Plant Names Index. URL: <http://www.ipni.org/> (дата звернення: 20.05.2020). 10. Catalogue of Life: 2018 Annual Checklist. URL: <http://www.catalogueoflife.org/annual-checklist/2018/info/ac/> (дата звернення: 20.05.2020). 11. Открытый онлайн атлас-определитель растений и лишайников России и сопредельных стран «Плантариум». URL: <http://www.plantarium.ru/> (дата звернення: 20.05.2020). 12. Мосякін С. Л. Родини і порядки квіткових рослин флори України: прагматична класифікація та положення у філогенетичній системі. *Укр. бот. журн.* 2013. Т. 70(3). С. 289–307. 13. Володимирець В. О. Доповнення до списку видів флори, що підлягають регіональній охороні на території Рівненської області. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне, 2012. Вип. 2(58). С. 130–143. 14. Володимирець В. О. Види фітобіоти Рівненської області з Червоної книги України (2009 р.). *Вісник Національного університету водного господарства та приро-*

докористування. Сер. Сільськогосподарські науки. Рівне, 2016. Вип. 3(75). С. 21–47.

REFERENCES :

1. Fyzyko-heohrafichne rayonuvannya / Marynych O. M. ta in. *Natsionalnyy atlas Ukrayiny*. Kyiv : DNVP «Kartohrafiya», 2008. S. 228–229.
  2. Andriyenko T. L., Antonova H. M., Yershov A. V. *Kray lisiv ta imlystykholit*. Lviv, 1988. 86 s.
  3. Chervona knyha Ukrayinskoyi RSR / pid red. K. M. Sytnyka. Kyiv : Nauk. dumka, 1980. 504 s.
  4. Krasnaya knyha SSSR. Redkye y nakhodyashchiesya pod uhrozoy yscheznovenyya vydy zhyvotnykh y rasteny y / otv. red. A. M. Borodyn. Moskva : Lesnaya promyshlennost, 1984. T. 2. 480 s.
  5. Ofitsiyini pereliky rehionalno ridkisykh roslyn administratyvnykh terytoriy Ukrayiny : dovidkove vydannya / ukladachi: T. L. Andriyenko, M. M. Perehrym. Kyiv : Alterpres, 2012. 148 s.
  6. Volodymyrets V. O., Savchuk R. M. Pro spysok vydiv flory, shcho pidlyahayut rehionalniy okhoroni na terytoriyi Rivnenskoyi oblasti. *Pryrodno-resursnyy kompleks Zakhidnoho Polissya: istoriya, stan, perspektyvy rozvytku. Ekolohichni problemy ta pryrodno-resursnyy potentsial Zakhidnoho Polissya*. Berezne, 2010. Ch. 1. S. 9–10.
  7. Pro zatverdzhennya Pereliku rehionalno ridkisykh i takykh, shcho perebuvayut pid zahrozoyu znyknennya, vydiv roslyn na terytoriyi Rivnenskoyi oblasti ta Polozhennya do niho. Rishennya Rivnenskoyi oblasnoyi rady vid 07 hrudnya 2018 r., № 1229. URL: http://oblrada.rv.ua/documents/rishennya/7_sklikannya.php?SECTION_ID=171&ELEMENT_ID=17752 (data zvernennia: 20.05.2020).
  8. The Plant List. URL: <http://www.theplantlist.org/> (data zvernennia: 20.05.2020).
  9. International Plant Names Index. URL: <http://www.ipni.org/> (data zvernennia: 20.05.2020).
  10. Catalogue of Life : 2018 Annual Checklist. URL: <http://www.catalogueoflife.org/annual-checklist/2018/info/ac/> (data zvernennia: 20.05.2020).
  11. Otkrytyy onlayn atlas-opredelytel rastenii i lishainikov Rossii y sopredelnykh stran «Plantarium». URL: <http://www.plantarium.ru/> (data zvernennia: 20.05.2020).
  12. Mosyakin S. L. Rodyny i poryadky kvitkovykh roslyn flory Ukrayiny: prahmatychna klasyfikatsiya ta polozhennya u filohenetychniy systemi. *Ukr. bot. zhurn*. 2013. T. 70(3). S. 289–307.
  13. Volodymyrets V. O. Dopovnenennya do spysku vydiv flory, shcho pidlyahayut rehionalniy okhoroni na terytoriyi Rivnenskoyi oblasti. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannya*. Rivne, 2012. Vup. 2(58). S. 130–143.
  14. Volodymyrets V. O. Vydy fitobioty Rivnenskoyi oblasti z Chervonoyi knyhy Ukrayiny (2009 r.). *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannya. Ser. Silskohospodarski nauky*. Rivne, 2016. Vup. 3(75). S. 21–47.
-

Danylyk I. M., Doctor of Biological Sciences, Senior Research Fellow
(Institute of Ecology of the Carpathians NAS of Ukraine, Lwiw),
Volodymyrets V. O., Candidate of Biological Sciences (Ph.D.), Associate Professor (National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

PLANT SPECIES OF REGIONAL PROTECTION IN THE FLORA OF RIVNE REGION

The taxonomic composition of the plants which fall under area protection in Rivne region is given below. The new list of the plant species under area protection was adopted in 2018. The previous list included only 64 species. The protection list includes 258 species of flora from 173 genera, 61 families and 4 divisions. In Rivne region the fraction of the species of flora that are protected at the state (85 species), and regional levels constitutes over 28%. The most numerically represented species in the spectrum of families are as follows *Asteraceae*, *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Fabaceae*, *Poaceae*, *Cyperaceae*, *Rosaceae*, *Apiaceae* and *Lamiaceae*. The structure of life forms is markedly dominated by herbaceous polycarpics. The affiliation of phytocoenotic of forests and different types of grasslands communities predominates, more than 60% of them are found in ecotones. The largest hotbeds of the rare plant species are as follows: dry and steppe grasslands, natural forests, predominantly oak and mixed, carbonate swamps, and rock outcrops. By categories of rarity, the rarest species (109 species) and rare ones (93) are mostly represented, 38 species are potentially susceptible and 18 fall under limited distribution. The vast majority of the rarest species from 1-3 localities is now more known. Some of them are indicated according to literary sources.

Gymnocarpium robertianum, *Arum besserianum*, *Lemna gibba*, *Najas minor*, *Allium flavescens*, *Trisetum flavescens*, *Ranunculus zapalowiczii*, *Trifolium lupinaster*, *Aruncus vulgaris*, *Dianthus membranaceus*, *Cotoneaster melanocarpus*, *Hypericum hirsutum*, *Syrenia cana*, *Alyssum alexandrae*, *Luzula sylvatica*, *Gentianella lingulata*, *Hackelia deflexa*, *Symphytum microcalyx*, *Laser trilobum* and *Peucedanum carvifolia* and others are the rarest ones. Further floristic studies including constant monitoring of habitat conditions and population structure of the rarest plant species need to continue to be carried out.

Keywords: rare species of plants; protection list; categories of rarity; taxonomic composition; affiliation of phytocoenotic; Rivne region.

Данылык И. Н., д.б.н., с.н.с. (Институт экологии Карпат НАН Украины, г. Львов), **Володимирец В. А., к.б.н., доцент** (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

ВИДЫ РАСТЕНИЙ РЕГИОНАЛЬНОЙ ОХРАНЫ ФЛОРЫ РОВЕНСКОЙ ОБЛАСТИ

Приведен таксономический состав растений, подлежащих региональной охране на территории Ровенской области. Охранный список включает 258 видов флоры из 173 рода, 61 семейство и 4 отдела. В спектре семейств наиболее численно представлены виды таких семейств, как *Asteraceae*, *Caryophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Fabaceae*, *Poaceae*, *Superaceae*, *Rosaceae*, *Ariaceae*, *Lamiaceae*. В структуре жизненных форм заметное преимущество имеют травяные поликарпики. По фитоценотической приуроченности преобладают виды лесов и различных типов луговых сообществ, более 60% часто встречаются в экотонах. По категориям раритетности больше всего представлены очень редкие (109 видов) и редкие (93 вида) виды. Среди очень редких видов подавляющее большинство ныне известно с 1–3 локалитетов, некоторые из них приводятся по литературным источникам. Наиболее редкими являются *Gymnocarpium robertianum*, *Arum besserianum*, *Lemna gibba*, *Najas minor*, *Allium flavescens*, *Trisetum flavescens*, *Trifolium lupinaster*, *Aruncus vulgaris*, *Dianthus membranaceus*, *Cotoneaster melanocarpus*, *Syrenia cana*, *Luzula sylvatica*, *Gentianella lingulata*, *Symphytum microcalyx*, *Laser trilobum*, *Peucedanum carvifolia* и другие. Необходимо продолжать дальнейшие флористические исследования, осуществлять постоянный мониторинг за состоянием местообитаний и структурой популяций наиболее раритетных видов растений.

Ключевые слова: раритетные виды растений; охранные списки; категории раритетности; таксономический состав; фитоценотическая приуроченность; Ровенская область.
